

“Hij vond dat hij me moest laten weten dat zijn vrouw zelfmoord had gepleegd, en toen had hij ergens mijn telefoonnummer opgedoken. Maar hij had het niet nodig gevonden me ook maar íéts meer te vertellen.”

Uit *Mannen zonder vrouw* van **Haruki Murakami**

Top 5 Thriller

- 1 Als het zaterdag wordt
Nicci French
- 2 Ik reis alleen
Samuel Bjørk
- 3 Het slechte pad
Robert Galbraith
- 4 De doodsvogel
Samuel Bjørk
- 5 Tom Clancy. In de aanval
Mark Greaney

Bron: CPNB Bestseller 60

Top 5 Jeugd

- 1 Dagboek van een muts. Houd de dief! Rachel Renée Russell
- 2 De waanzinnige boomhut van 65 verdiepingen
Andy Griffiths en Terry Denton
- 3 De waanzinnige boomhut van 13 verdiepingen
Andy Griffiths en Terry Denton
- 4 De grijze jager. De vroege jaren 1. Het toernooi van Gorlan
John Flanagan
- 5 De Gorgels Jochem Myjer

Tussen weten en niet-weten

Haruki Murakami (1949) toont zijn meesterschap opnieuw met de verhalenbundel *Mannen zonder vrouw*. Die titel is meteen de eenvoudigste samenvatting van het boek, maar eenvoud is vaak bedrieglijk in het werk van Murakami. **Trynitsje van der Steege** **EPA**

De zeven verhalen gaan over eenzame mannen, mannen met liefdesverdriet, en melancholische mannen, maar juist ook over de vrouwen die dat veroorzaakt hebben of hen helpen het te verwerken – bewust of onbewust. Het zijn de vrouwen die de beschreven gebeurtenissen in gang zetten, in een stroomversnelling brengen of een andere wending geven, terwijl de mannen typische Murakami-personages zijn, die met een fascinerende combinatie van gelatenheid en verwondering ondergaan wat hen overkomt, zonder bij machte te zijn (of de wil te hebben) daar iets aan te veranderen.

De bundel opent heel sterk met het verhaal *Drive My Car* waarin Kafuku, een weduwnaar van middelbare leeftijd, zich rond laat rijden door Misaki, een stugge jonge vrouw. Het verhaal is prachtig subtiel opgebouwd; het begint met een losse gedachte die langzaam wordt uitgewerkt tot het personage dat erbij hoort, maar zonder enige haast. De lezer zit na een paar pagina's al vol vragen (Waarom heeft Kafuku een chauffeur nodig? Wat is er met zijn auto gebeurd? Wat voor werk doet hij?) maar Murakami neemt de tijd om de achtergrond van Kafuku te ont-

vouwen en de voorzichtige verstandhouding tussen hem en zijn chauffeuse op te bouwen. Door de verfrissende vragen van Misaki ontspint zich een mooi gesprek over de overleden vrouw van Kafuku, de minnaars die zij erop nahield en hoe Kafuku geen bevredigende verklaring voor haar gedrag heeft kunnen vinden. Misaki heeft er zo haar eigen ideeën over, die Kafuku aanhoort en in zich om laat gaan, echter zonder er consequenties aan te verbinden. Sterker nog: Misaki rijdt zwijgend door en Kafuku gaat een dutje doen.

Onaf
Eenzelfde onafheid kenmerkt meer verhalen in *Mannen zonder vrouw*, net als de willekeurigheid waarmee sommige gebeurtenissen zich voor lijken te doen ('Zo begon het, als ik het me goed herinner, maar het is allemaal zo lang geleden dat ik er mijn hand niet voor in het vuur durf te steken') en de toevalligheid waarmee personages elkaar ontmoeten, zoals Habara en zijn 'Sheherazade' in het gelijknamige verhaal. Over Habara komen we niet veel te weten, behalve dat hij ergens woont waar hij naartoe is gestuurd, maar waar hij niet naar buiten kan. De vrouw die hij Sheherazade noemt is zijn contactper-

Verhalen

Mannen zonder vrouw

Haruki Murakami

Vertaling
Jacques Westershoven

Atlas Contact
€ 19,99

soon en degene die hem van boodschappen en vermaak voorziet in de vorm van boeken en films, maar ook door met hem naar bed te gaan en hem verhalen te vertellen. De verhalen zijn vreemd, net als de aantrekkingskracht die de ongrijpbare Sheherazade op Habara uitoefent. Hij is bang haar en haar verhalen te verliezen, maar kan dat niet uiten want dan verliest hij haar en hun tijd samen zeker: 'Want dat is het wat het uiteindelijk betekent om een vrouw te verliezen. Een speciaal soort tijd, die met de werkelijkheid verweven is en hem tegelijkertijd tenietdoet – dat is de gave die vrouwen ons geven.' Aan het einde van Murakami's verhaal is het verhaal van Sheherazade – natuurlijk – nog niet afgelopen, maar die wonderlijke onafheid, het zweven tussen weten en niet-weten, is wat het lezen van Murakami zo fascinerend (en verslavend) maakt.

Diverse genres

Mannen zonder vrouw is daarmee een magnifieke staalkaart van Murakami's kunnen. Niet alleen bevat het alle thematische elementen die ook zijn andere boeken zo fascinerend maken, maar toont het ook de diverse genres die Murakami beheerst – uiteenlopend van tedere

De verhalen gaan over eenzame mannen, mannen en de vrouwen die dat veroorzaakt hebben

romances naar meer surrealistische mysteries. Daarnaast lijkt het ook inzicht te geven in Murakami's literatuuroppvatting. In het optimistische en absurdistische *Samsa verliefd* bijvoorbeeld, ontdekt Gregor Samsa dat hij in een mens is veranderd, waarmee Murakami zijn eigen draai geeft aan *De gedaanteverwisseling* van Kafka. De manier waarop Samsa zijn nieuwe lichaam ontdekt is vergelijkbaar met de manier waarop Murakami zijn lezers op een andere manier laat kijken naar de dagelijkse werkelijkheid. Dood-normale verschijnselen zoals slaap, honger en de motorische werking van het menselijk lichaam weet hij om te buigen naar buitengewone sensaties die hoognodig aan nader onderzoek moeten worden onderworpen. De leergierigheid en de vastberadenheid waarmee Gregor Samsa het onbekende tegemoet treedt is in zekere zin atypisch voor de personages in het werk van Murakami, maar des te kenmerkender voor zijn lezers. Of, zoals Habara over de verhalen van Sheherazade zegt: 'Werkelijkheid en fantasie, waarneming en illusie leken onontwarbaar met elkaar verweven. Hij besloot dus er met volle overgave naar te luisteren zonder zich druk te maken over of het allemaal waar was wat ze hem vertelde.'